

Stev. 14.

Leto 7.

Izhaja dvakrat na mesec.
Naročnina četrletno 12 dinarjev.

Uredništvo in upravnštvo:

Ljubljana, Miklošičeva c. (palača Del. zbornice) kamor naj se tudi pošiljajo rokopisi.

Svoje pravice bodo uveljavili železničarji le z združeno močjo. Zavedajte se tega, trpini in organizirajte se vsi v USŽ.

Po kongresu . . .

Skupnost železničarjev je prvi naš korak in naša zahteva. Edinstvo železničarjev je naša parola.

Mogočna organizacija Saveza železničarjev Jugoslavije je rešitev iz našega težkega položaja.

Kongresni dnevi so za nami. Organizirani železničarji cele Evrope so nam govorili v Ljubljani pri otvoritvi kongresa, nam povedali, kako so se organizirali oni in borili in kako so pridobivali na svojih človeških pravicah, ko so bili močno organizirani in govorili v imenu močne organizacije.

Samo z močno organizacijo so lahko prisilili svojega delodajalca, da je spoštoval pred vsem svoje lastne odredbe in zakone, da je gledal na železničarja kot na človeka.

Medsebojna solidarnost železničar. delavstva je vzbujala spoštovanje in dajala avtoriteto, da so morali računati z njimi. Dobro organizirano železničarstvo po vsej Evropi je dejansko pokazalo trdo resničnost Karl Marksovega klika: »Rešitev delavstva je v rokah delavcev samih.«

Mi, železničarji Jugoslavije, gremo sedaj z dvojnimi veseljem in z večjo voljo na delo, da okrepimo še bolj svoj »Ujedinjeni savez železničarjev Jugoslavije«, da ga postavimo še na trdnjšo podlago, kakor jo je imel sedaj. Svojo lastno hišo hočemo sezidati tako trdno in mogočno, da je ne bo stresal noben sovražni vihar. Svoj »MI« hočemo zlit v takšno celoto, da bo njegov glas prodiral zahtevaloče in odločno k vsakemu in vsem, ki režejo kruh pravice in eksistence, da bodo poslušali in uvaževali zahteve, kako ga naj odrežejo.

Kongres je pokazal, da treba posvečati mednarodni solidarnosti delavstva in idejni ter stvarni izobrazbi železničarjev največjo pažnjo, ker je to najmočnejša sila v borbi proti reakciji. Izobrazba v proletarski ideologiji in miselnosti je prepotrebna vsakemu železničarju, če se hoče res zavedno in z uspehom boriti zoper vsemogočo izkoriščanja bodisi telesno ali duševno. Današnji nacionalizem v raznih oblikah fašizma nastopa preračunjeno in spretno proti političnim in socialnim pravicam delavcev in s tem seveda železničarjev. Današnji nacionalizem, ki mu pravimo tudi fašizem, ni idejna narodnostna borba, nego je le borba internacionalnega kapitalizma pod novo krinko proti demokraciji, proti političnemu vplivu delavstva v svobodnem razvoju človeške družbe.

Zastopnik avstrijske železničarske organizacije, njen predsednik sodrug Toman je izrazil in računljivo pojasnil nalogo delavstva in s tem železničarjev v sedanji dobi. Pokazal je, kako je organizacija pred vojno, katere člani so bili še mnogi stari železničarji, ki so sedaj državljani Jugoslavije, delala, se borila in ravno zato, ker je bila tako močna in kompaktna, ker je trdno držala geslo »MI«, ter dokazala učinkovite uspehe: normalizacijo delovnega časa, dobro pragmatiko, provizijski sklad, soddločevanje pri upravi in še mnogo drugih dobrin. Avstrijski železničarji so si po prevratu obdržali te priborjene pravice, ker so stali neomajano organizirani. Ali bi to ne bilo mogoče v Jugoslaviji? . . . Da, mogoče je, ali pred vsem treba volje, požrtvovalnosti, energije in zavednosti ter hotenja po solidarnosti, skupnosti, organiziranosti.

Po kongresu moramo odločno pokazati, da smo tudi v Jugoslaviji železničarji organizirani in da delamo v svoji organizaciji trdno, solidarno, in eden za vse in vsi za enega.

Pokazati moramo, da hočemo, da se organizirajo v »Ujedinjenem savezu železničarjev Jugoslavije« vsi in ne samo, da hočemo, nego delati bomo dejansko, da se bodo vsi organizirali. Od železničarja do železničarja, od moža do moža bomo šli in ga pripeljali v »Ujedinjeni savez železničarjev Jugoslavije«.

Razne resolucije, ki so bile sprejete na kongresu in ki jih te dni zastopa posebna deputacija pri ministru saobraćaja v Beogradu, morajo biti uresničene. To zahteva organizacija in v nji včlanjeni železničarji. Zato skrbite vsi, da boste včlanjeni vsi, ki se vam slabo godi in ki trpite krivico in ste lačni in utrujeni vsled prevelikega, prekomernega, preokazakonitega delovnega časa!

Članarino je kongres, to je delegati organiziranih železničarjev iz cele Jugoslavije sklenil reorganizirati. Ta sklep kongresa, ta sklep organiziranih železničarjev Jugoslavije, organiziranih v »USŽJ« se mora izvršiti. To je pravilna podlaga organizacije, da plačujejo člani članarino po svojih dohodkih, da tako že dejansko vsak zaveden železničar, pravi možak in borec, pokaže, da je on za vse in da hoče, da so zani vsi. S tem se bo izpopolnil podporni sistem organizacije. To je v današnjih časih in v bodočnosti, ki obeta biti in

bo še slabša, kajti kapitalizem bojuje svoj smrtni boj, nujna potreba. Dobro organiziran podporni fond bo v težkih dneh stal na pomoč. To je pa le mogoče, če se v ta fond plačuje.

Ustanoviti se mora sedaj tudi fond za brezposelne podpore. Dogodki tekom zadnjih mesecev, ki so jih železničarji poskusili na svoji koži, so pokazali, da brez brezposelnega fonda v organizaciji ni mogoče biti. Delavci so morali dati železniški upravi tekom zadnjih let do 50% od svojih prejemkov. Nastavljeni pa povprečno 20%. Za svojo lastno organizacijo, za borbo za svoje koristi pa so dajali samo 12 dinarjev mesečno.

To je primerjal kongres in vsi so rekli glasno in odločno:

»Za samega sebe moramo tudi dati in se ne obojavljati. Pripravljati se moramo pravočasno na borbo za ohranitev zadnjih naših pravic in na borbo za pridobitev naših.«

Vi vsi, borci za svoje in nas vseh delavcev pravice, bodite trdni in močni ter izvršite svoje lastne sklepe, ki ste jih glasno in vsem povedali na kongresu po svojih zastopnikih, izvršite sklepe, storjene, v vašo lastno korist, v korist vaših rokav.

Zasučimo rokave! Pridobivajmo člane! Vse naše sodelavce v močno fronto »Ujedinjenega saveza železničarjev Jugoslavije«.

Naš kongres.

Kad smo u predkongresnim članci podvlačili značaj našeg IV. redovnog Kongresa, imali smo potpuno pravo: to nije bio Kongres formalnih delegata, suhoparnih diskusija in stereotipnih zaključaka, već spontana manifestacija svijesti i volje klasno-organizovanih železničara u nacionalnim i internacionalnim granicama. Bio je to železničarski dan, na kojem je kulminirala solidarnost sa svim tegobama našeg Saveza i naše borbe. Svima, koji smo imali sreću biti učesnici toga železničarskog dana, ostati će u neizbrisivoj uspomeni: na njem smo osjetili najveću odlučnost, da i dalje istrajemo na putu, koji je udaren prije 40 godina, kojim su brojni naši stariji drugovi polazili već decenijama, a na kojem nam se ispravaju teške zaprieke. Dobili smo poticaja za istrajanje.

Naš železničarski dan započeo je stvarno još dne 14. augusta u 2 sata poslije podne, kada su delegati stranih železničara na granici kod Maribora ušli u našu zemlju. Nekoliko stotina železničara i radnika sa železničarskom glazbom dočekalo ih je na stanici u Mariboru, »Živeli«, »Freundschaft« i »zdorvo« odjekivali su mariborskim kolodvorom. To isto obnovljeno je kod dolaska delegata u Ljubljanu u 17 sati. Najjači pak utisak na železničare i javnost učinjen je dne 15. VIII. u 10 sati prigodom dolaska u Ljubljanu naših železničarskih delegacija. Jaki zvuci naše ljubljanske železničarske glazbe i visoko podignuta zastava bilo nam je prvo, što smo kod silaska sa vlaka čuli i vidjeli. I baš ta slika bila je za sve nas najveličastvenija. Nismo znali, da li je to java ili zbilja. Ta Crvenoznani, da li je to java ili zbilja. Koliko dugo je već nevidjesmo. U svakome od nas probudio se optimizam. Mi smo snaga! Priznaje nam se pravo na zastavu, morati će nam se priznati pravo i na organizaciju.

Ona je već tu. . . U povorci od nekoliko hiljada železničara iz svih krajeva zemlje pošli smo u veliku salu hotela »Union«. Slika, koju smo ovdje imali pred očima, zaslužuje posebno poglavje. Prikazati ćemo je samo bli-

jedo, jer je njezino reproduciranje nemoguće.

Sala i galerije, koje mogu primiti oko 5.000 osoba, dupkom pune. Tamo napred podium, dekoriran crveno i svježim zelenilom. U sredini zauzeo je mjesto barjaktar sa zastavom, a lijevo i desno predstavnici Internac. Transportne Federacije.

Sve su to redom ugledne osobe, vodje železničar. klasnih organizacija i Internacionalne. Među njima drugovi Krekić i Topalović. Napred je zauzelo mjesto predsjedništva Saveza. Nakon što je drug Korošec rekao: »Otvaram IV. redovni Kongres Ujedinjenog Saveza železničara Jugoslavije i pozdravljam sve delegate, a naročito pak internacionalne goste« izbila je bura pljeska i oduševljenja. »Posebno pozdravljam druga Krampa, predsjednika ITF«, tu je morao ostati, jer ga je pljesak prisutnih hiljada nadjačao. »Pozdravljam sodruga Gomeza, predstavnika španjolskih železničara...« Hura! Živila Španija! Bura oduševljenja trajala je nekoliko minuta. I tako redom. Svi delegati bili su burno pozdravljeni. Govorila su im naša srca i naše ruke!! Živila Internacionala!! Živila slobodna železničarska organizacija!! Nakon toga uzeše riječ strani delegati. Prvi je govorio drug Kramp. Tražimo slobodu rada Vašoj organizaciji! Internacionala je s Vama! Živila Internacionala! Dalje su govorili: Drug Dobi iz Londona, Žarižon iz Pariza, Erikson i Loven, železničari i narodni poslanci u Švedskoj, Herman iz Berlina, Toman iz Beča, Paulis iz Beltije, Held iz Švicarske, Maksam iz Poljske, Izaiev iz Sofije i Gomez iz Madrida. Kad je na govornicu stupio drug Gomez, burza zanosa opet nekoliko minuta nije prestajala. Živila Španija! Dolje crna reakcija!!

Pri koncu pozdravili su kongres predstavnici URSSJ i Radničkih Komora, drugovi Krekić i Topalović. Drug Topalović preveo je ujedno govore stranih delegata i uzvratio im pozdrave Kongresa na njihovim jezicima. Još jednom hura! Još jednom buran pljesak. Tražimo slobodu organizovanja! Tražimo slobodan rad za naš Savez! Tražimo više prava i bolji život!

Tražimo mir među narodima! Nikad više rata! — Rat ratu!

Kao zadnji govornik bio je drug Stanko. Kratko i jezgrovito prikazao je radne i životne prilike naših železničara, zahtevajući njihovo poboljšanje. Slučaj pok. Rapa je zadnja opomena, da se ovako dalje više ne smije! Otvorite oči, dok nije kasno!

Otvorenje kongresa počelo je u 10 sati, ali u 2 sata po podne još se nitko ne miče za odlazak. Svi smo strpljivi, jer proživljujemo nešto, što mnogo vrijedi a rijetko se ponavlja. Propustiti kojeg govornika prosto se nije moglo. Istrajali smo do kraja! Visoka svijest i osjećaj solidarnosti nadjačali su fizički umor.

Otvaranje Kongresa završeno je u najvećem redu iza 2 sata po podne. Nastavilo se radom u 4 u velikoj sali Radničke Komore. Prvi njetov akt bio je: podjeljenje diploma drugovima, koji su već preko 25 godina članovi organizacije. U ime Internacionalne stisnuo je svakome staračku ali mladom voljom prožetu pesnicu drug Toman, u ime Saveza drug Stanko. Svi primaoci diploma bili su gordi i retko koje odlikovanje bi ih moglo toliko obradovati, kao ovo. U ime odlikovanih drugova zahvalio se Kongresu drug Mozečić. Dirljive su bile njegove riječi: »Ove diplome su za nas najveća čast, najveće priznanje! Hvala Vam! Mladi drugovi neka se ugledaju u nas. Na njima ostaje svijet — organizacija.«

Dalje je Kongres nastavio radom po objavljenom dnevnom redu. Zapisnik o radu Kongresa biti će dostavljen svima podružnicama, a detaljan izvještaj izaći će i u slovenskom tekstu. Naša ideja vodilja poslije Kongresa mora biti: Izdržati u radu za Savez! Sa novim snagama moramo se baciti na njegovo jačanje i dizanje. Kongresni zaključci biti će nam putokaz i sredstvo! Iste moramo u cjelosti i sprovesti u život. To je uslov za naše podizanje.

Drugovi železničari! Na rad u svoji i za svoj Savez! Neka živi Vaša svijest! Ps.

Odobrenje za rad i postojanje.

Trnovit je put, kojim jedna istinska železničarska organizacija ima da prodje, pa da stee puno pravo svojeg postojanja. Od početka i još dugo kasnije njoj se postavljaju prepreke, preko kojih — ako se želi održati — mora prelaziti sa mnogo obazrivosti i hladnokrvnosti. Najmanja prenapetost mogla bi je koštati glave.

Ništa ne mijenja na stvari, što smo na jur održanom Kongresu mogli ukazati, da organizacija postoji već 40 godina i što smo diplomama nagradili članove sa više od 25 godina članstva. Mi smo za naše prilike i dalje mlada organizacija, koja se još uvijek mora boriti za svoje postojanje. 40 godina postojanja organizacije mi još nemamo, a 25godišnjaci su drugovi, koji veći dio svojeg članstva provedoše — ma da u istoj organizaciji — u drugim općim i političkim prilikama. Za naše prilike mi postojimo tek od preokreta, a te prilike nisu iste, koje su imali ranije 25godišnjaci. One su iz osnove drugačije. Potreba i pravo sindikalnog organizovanja radnika — pa i železničara — kod nas još nije uvrježeno, društvo ih još ne vidi i ne priznaje. Ono ih, šta više, suzbija. Radi prevelike blizine kulturne Evrope ono to ne čini otvoreno, već na način, koji će biti najmanje upadljiv, a ipak ciljushodan.

Poslije Subotice i zagrebačka radionica izdala je riješenje, kojim želi izazvati negiranje našeg Saveza. Ono glasi:

»Savezno sa Vašom predstavkom od 14. V. 1932. u predmetu plaćanja dopusta subotom, a u vezi akta G. D. broj 48.577-31-II-b-a od 24. juna 1932. izveštavate se, da uprava radionice ne će moći u buduću uzimati u obzir Vaše predstave, budući da do danas niste pribavili u smislu §a 78 i 275 Zakona o d. s. o. potrebno odobrenje za rad i postojanje Vašeg Saveza.«

Da bi se postupak oko odobrenja naših Pravila pomakao sa mrtve točke, izvršio je URSSJ intervenciju

UREDBA

o utvrđivanju vrednosti stanova (zakupnine) službenika državnih saobraćajnih ustanova izdata na osnovu § 30 Zakona o državnom saobraćajnom osoblju.

Član 1.

Službenicima drž. saobraćajnih ustanova koji stanuju u državnim ili od države zakupljenim zgradama, odbija se vrednost stana po odredbama ove Uredbe od ukupnih mesečnih prinadležnosti.

Član 2.

Propisi ove Uredbe odnose se i na lica koje se uzimaju na rad u državnu saobraćajnu službu po odredbama glave X Zakona o državnom saobraćajnom osoblju.

Član 3.

Vrednost stana (zakupnine) određuje se prema mesnom razredu skupocje i prema kategoriji stana za svaku sobnu jedinicu po sledećoj tablici:

Mesečna zakupnina u dinarima			
po mesnom razr. skupocje	od sobne jedinice u kategorij		
	I	II	III
1	120	100	70
2	100	80	50
3	80	50	30

Član 4.

Službenicima čiji stanovi služe istovremeno za službene potrebe, naplaćivaće se stanarina 30% od određene za-

kupnine. Ovo se odnosi na stanove sledećih službenika: skretničara, desetara, čuvara: pruge, postaje, tunela, zgrada, vodocrpa i svetioničara na usamljenom mestu na moru.

Član 5.

Stanovi se dele u tri kategorije i to: U prvu kategoriju spadaju stanovi u zgradama solidno građenim za potpunim komforom (pao potpuni komfor zasađa se uzima u obzir: parket, kupatilo i soba za mlade);

U drugu kategoriju spadaju stanovi, koji se nalaze u solidno građenim zgradama, bez potpunog komfora;

U treću kategoriju spadaju stanovi, koji se nalaze u slabije građenim zgradama (bondruk, naboji, čerpič itd.) kao i barakama.

Član 6.

Sobne se jedinice imaju računati na sledeći način:

1. soba veća od 16 m² računa se kao jedna sobna jedinica, a soba manja od 16 m², kuhinja i kupatilo smatra se svakom, kao pola sobne jedinice;

2. sva ostala sporedna odeljenja kao: pretsohle, ostava, klozet, tavan, podrum, šupa itd. ne računaju se u sobne jedinice.

Član 7.

Kada više službenika stanuju u jednoj sobi, vrednost stana plaćaju svi službenici zajednički.

Član 8.

Ovlašćuje se Ministar saobraćaja, da pravilnikom propiše način o dodeljivanju, upotrebi, upravljanju i kategorisanju stanova.

Član 9.

Shodno § 30 Zakona o državnom saobraćajnom osoblju propiše se naknadno uredba, šta će se uraditi sa novcem dobijenim od zakupnine.

Član 10.

Ova uredba dobija obavezu snagu 1. maja 1932. god.

Ministar saobraćaja,
Laz. Radivojević, s. r.

IV. redni kongres Ujedinjenega saveza železničarjev Jugoslavije.

IV. kongres saveza se je vršio dne 15. in 16. avgusta 1932 v za železničarje najtežjih časih. Redukcije, izvršene tekom zadnjih treh let, so dosegle svoj višek leta 1932. Uravnoteženje budžeta je pomenilo za delavce samo v l. 1931-32 povprečno 25% redukciju njihovih prejemkov, za nastavljenice 10 do 20% redukciju, brezplačni dopusti so prinesli v družine progovnih delavcev skrajno bedo. Vse intervencije, prošnje in apeli so bili zaman.

V teh težkih in resnih časih se je po treh letih zopet zbral železničarski parlament, katerega odločilen pomen podčrtava še posebno prisotnost inozemskih delegatov iz 14 država, ki so prišli, da vlijejo novega poguma omagujočim železničarjem, da jih navdušijo za nove napore, za nove boje, da dokažejo mednarodno solidarnost in da jih podpro v njih boju za poslednje pravice.

Da so se železničarji Jugoslavije zavedali pomembnosti tega kongresa, dokazuje dejstvo, da so prišli tudi iz najbolj oddaljenih krajev naše države delegati, da so prišli vsi delegati na lastne stroške ter bo ta kongres zapisan v zgodovini delavkega gibanja res kot zgodovinski dan.

Ministrstvo saobraćaja ni odobrilo za kongres posebnih dopustov, kot jih odobrava za kongrese nacionalne organizacije, za kongrese društva strojevodij itd., vendar so zavedni železničarji žrtvovali kljub najbednejšemu položaju svoj redni dopust, žrtvovali zadnje dinarje, ki so jih morali pritrpati od ust družine ter v tisočih in tisočih napolnili dvorano Uniona, da manifestirajo za svoje pravice, da izjavijo svojo pripravljenost za borbo za boljšo, pravičnejšo bodočnost.

Poleg delegatov iz vseh podružnic saveza, delegatov URSS-a in priključnih organizacij, delegatov Delavskih zbornic, delegatini Zveze delavskih žena in deklet so prisostvovali kongresu tudi naslednji

predstavniki iz inozemstva:

Staal Adolf, vodja oddelka za gojitev stikov z delavskimi organizacijami pri mednarodnem uradu dela v Ženevi;

C. T. Cramp, predsednik Internacio-

nalne transportne federacije iz Amsterdamu;

N. Nathans, generalni tajnik ITF iz Amsterdamu;

J. Jarrigion, centralni tajnik francoske železničarske federacije iz Pariza;

Rudolf Hermann, podpredsednik nemške železničarske organizacije in član upravnega sveta nemških železnica iz Berlina;

Gomes Trivon, tajnik španske železničarske organizacije in španski poslanec iz Madrida;

Issaieff Nikola, tajnik bolgarske železničarske organizacije iz Sofije;

Brodecky Viljem, tajnik češke železničarske organizacije in poslanec iz Prage;

Toman Joachim, predsednik avstrijske železničarske organizacije z Dunaja in član upravne komisije avstrijskih zveznih železnica;

Grünzner Ernest, tajnik zveze nemško govorećih železničarjev iz Češke, poslanec in član centralnega železničarskega sveta pri promet, ministarstvu;

Ernest Eriksson, železniški uradnik in Carl Loven, spovednik, oba zastopnika švedske železničarske organizacije iz Stockholma in člana švedskega parlamenta;

Maksamin Karl, tajnik poljske železničarske organizacije iz Varšave;

Held E., zastopnik švicarske železničarske organizacije iz Berna;

Paulis A., zastopnik belgijske železničarske in poštarske organizacije iz Brüssela;

V. Dobbie, predstavnik angleške železničarske organizacije iz Londona.

Podčrtati moramo prisotnost predstavnika mednarodnega urada dela iz Ženeve, ki se je hotel na licu mesta prepričati o položaju železničarjev, zlasti v pogledu koalicijske svobode.

Sprejem inozemskih delegatov.

Inozemskim delegatom so priredili mariborski železničarji lep sprejem. Na peronu se je zbrala velika množica delavstva. Odposlanci USŽJ, delegati strokovnih organizacij, kombiniran delavski pevski zbor »Frohsinn« in »Pevskega odseka pekova« ter godba Glasbenega društva žel. delavcev.

Ob prihodu vlaka so iz stotine in stotine grl zaorili navdušeni »Družnost« klici. Godba je zaigrala. Ko je vlak ustavil, so pevci zapeli nekaj delavskih pesmi. Med tem so internacionalni delegati izstopili. V imenu tukajšnjih podružnic USŽJ je pozdravil delegate s. Bibič ob navdušenem pozdravljanju in ploskanju navzoćih. V imenu došle delegacije se je zahvalil za lep sprejem delegat avstrijske železničarske organizacije s. Thoman. Pevovodji s. Omanu pa se je še posebej zahvalil francoski delegat s. Jarrigion. Prišel je čas odhoda. Med navdušenimi »Družnost« klici in igranju godbe je vlak odpeljal proti Ljubljani. Gostje pa so odzdravljali, vidno ganjeni nad lepim sprejemom, z mahanjem robcev, dokler ni izginil vlak v daljavi.

Enako krasen sprejem je bil na kolo-dvoru v Ljubljani, kjer je pričakovalo ljubljansko delavstvo z godbo »Zarja« s savezno zastavo, ter je v imenu delavstva pozdravil delegate s. Cerkvenik, odzdravil pa je s. Jarrigion, tajnik francoske železničarske organizacije in član internacionale železničarjev. Z godbo na čelu je potem odkorakalo delavstvo z gosti v sprevedu v mesto.

Prihod domaćih delegatov in gostov-železničarjev.

Deloma so dospeli delegati za kongres USŽJ z vlaki v nedeljo zvečer. Ostali pa so se pripeljali z vlakom v ponedeljek ob 10. uri dopoldne. Na kolo-dvoru so pričakovali goste ljubljanski železničarje in deputacija cestnih železničarjev z zastavo in godbo. Živahno pozdravljeni so izstopali stari veterani organizacije iz vlaka, flankirani od sodrugov in sodružic, iz vseh večjih železniških postaj. Formirala se je povorka, ki je krenila v Union, kjer je bilo zbrano ogromno število ljubljanskega delavstva in kjer so spreved pričakovali inozemski delegati, katere so železničarji navdušeno pozdravljali.

Ob sviranju godbe »Zarja«, ki je zaigrala Marseljezo, katero so vsi navzoći stoje poslušali, se je začel

manifestacijski shod v Unionu.

Na shodu so govorili vsi predstavniki inozemskih železničarskih organizacij, dalje sodrugi dr. Topalović, Krekić iz Beograda in Stanko iz Ljubljane.

Ob pol 11. uri je bila dvorana nabito polna, saj so prišli ne samo železničarji iz Ljubljane, marveć tudi stotine in stotine sodrugov iz Zagreba, Maribora, Celja, da celo iz daljne Bosne, da sodelujejo pri postavljanju zahtev za zboljšanje položaja, za pridobitev pravičnejših razmer. Prišli so na shod tudi zastopniki organiziranega delavstva v Ujedinjenem radničkem sindikalnem savezu. Vsi so prišli, da čujejo sporočila in bodrilne besede inozemskih predstavnikov, ter da istočasno manifestirajo za svoje pravice.

Zborovanje je trajalo do 2. ure popoldne. Pri vsej vroćini, ki je vladala te dni, so zborovalci vztrajali cele ure do konca in ves čas z zanimanjem, navdušenjem, medklci, odobravanjem, protestiranjem sledili zborovanju.

Vsi inozemski delegati so govorili vsak v svojem jeziku in je bilo zborovanje zares veličasten mednarodni parlament. Sodrugi dr. Topalović iz Beograda je prevajal govore in zborovalci so slišali in videli, da niso osamljeni, da je z njimi ves proletarijat cele Evrope, da so oni z njim mogoćen, veličasten Mi, ki ustvarja novo zgodovino, novo bodočnost, novega človeka.

Shod je otvoril predsednik saveza s. Korošec, ki je pozdravil vse prisotne, nakar je kot prvi govoril predsednik ITF s. Cramp iz Londona. Izrazil je svoje veselje, da je zamogel priti v Jugoslavijo in da je lahko prinesel zdrave vseh transportnih delavcev celoga sveta, ki so organizirani v Internacionalni transportni federaciji. Še posebej pa pozdravlja to veliko železničarsko zborovanje imenom angleškega delavstva, kateremu bo lahko sporočil, da se tudi tukaj delavstvo interesira za svoje bojne organizacije, katere edine bodo zamogle braniti delavske pravice.

Angleška železničarska organizacija ne združuje samo železničarjev, marveć vse transportne delavce, mornarje, šoferje, cestne železničarje in sploh vse pri prometu zaposlene. Vsi smo danes organizirani v enotni in moćni central-

ni transportni organizaciji, ker smo uvideli, da prejšnje male lokalne organizacije delavstvu niso mogle priboriti boljšega življenjskega položaja. Bili smo prepričani, kar se pravić tiče, na istem, kakor ste danes jugoslovanski železničarji, z enotno organizacijo pa smo uspešno vodili borbo proti mogoćim železniškim družbam, ter dosegli popolno koalicijsko svobodo in si priborili tudi sodloćevanje pri vodstvu železniških družb, kjer ne odloćujemo samo o mezdah in delavnih pogojih, temveć tudi o organizaciji prometne službe same.

Imenom 320.000 organiziranih železničarjev zagotavlja železničarje v Jugoslaviji, da jim bodo stali ob strani v borbi za boljšo bodočnost.

V imenu mednarodnega urada dela je pozdravil kongres Staal Adolf iz Ženeve, ki je zagotovil, da bo tudi mednarodni urad dela pozorno zasledoval položaj železničarjev in povsod nastopal za svobodo strokovnih organizacij.

Za njim je pozdravil kongres s. Gomes Trifon iz Madrida v imenu španskih sodrugov ter obžaloval, da ne obvlada našega jezika, da bi lahko raztolmačil, kako težke boje so bojevali španski sodrugi. Naglasil je važno vlogo, ki so jo imele železničarske organizacije v borbi proti De Rivierovi diktaturi in kako težke žrtve so morali doprinesiti.

S. Brodecky iz Prage je v krepkih besedah orisal borbe železničarjev na Češkem proti kapitalizmu in imperializmu ter je med drugim dejal: kapitalizem se bo sam sebe požrl. Nemogoće, da bi zamogel ta sistem še dolgo časa nadaljevati svoje unićujoće delo. Z racionalizacijo je kapitalizem dosegel svoj višek in se nahaja sedaj v padanju. Ne smemo pa prekrižanih rok pričakovati njegovega padca, marveć moramo sedaj biti zadnji odloćilni boj.

Delavski razred ne more biti unićen, kajti z njegovim unićenjem bi bil unićen ves svet. V imenu čeških sodrugov apelira na jugoslovanski proletarijat, da se organizira in bori za lepšo bodočnost že na tem svetu in ne čaka kakih nagrad na onem.

S. Jarrigion iz Pariza izraža svoje zadovoljstvo, ko vidi, koliko navdušenja vlada med delavci, koliko interesa in smisla imajo za organizacijsko delo. Podčrtava, da bodo francoski sodrugi vedno solidarni z jugoslovanskimi, kot so to že storili ob priliki rusko-poljske vojne, kot so intervenirali za danske železničarje, ko so se borili za osemurnik in za varnost na železnicah. Vedno so se francoski železničarji borili za svobodo vsega sveta in kjer je bila potrebna pomoć in izjavljajo svojo pripravljenost tudi sedaj pomagati jugoslovanskim železničarjem v njih težkoćah in bojih. Doslej se je v več državah porabljalo francoska posojila za racionaliziranje industrije, vsled česar je milijone delavcev ostalo brez dela, kupna moć ostalih je padla, kar je imelo zopet za posledico povećanje brezposelnosti in čim dalje večji kaos v obstojećem sistemu. Zahtevamo, da se uvede osemurnik, da se uvede 40urni delavni čas tedensko, da se zaposli brezposelne, zahtevamo, da se pridobitve tehnike in racionalizacije uporabijo tudi za zboljšanje položaja delavstva, zahtevamo, da se nam dajo zadostna sredstva za naše kulturne potrebe in ne le za ohranitev golega življenja.

S. Toman z Dunaja se spominja v svojem govoru težkih bojev, ki so jih bojevali železničarji skozi 30 let v bivši Avstriji in katere sedaj že nad 10 let bijemo sicer loćeno, ker smo loćeni z novimi carinskimi mejami, vendar za naše skupne cilje. Delavski razred danes še ni osvobođen in kljub velikanskemu vojnemu požaru, ki je dolga štiri leta unićeval bogastva, ki je zahteval nad 20 milijonov človeških žrtve, še obstojajo narodi, ki nimajo politične svobode. Ko se je svetovna vojna konćala, je nastala druga še strašnejša, in zopet je nad 20 milijonov žrtve, nad 20 milijonov je brezposelnih in z njimi stradajo njihove žene, njihovi otroci. Kam bo privedlo to stanje? Koliko žrtve naj še zahteva ta sistem? Ali ni izhoda? Samo z disciplino, samo z organizacijo bo mogoće uspešno dokonćati ta boj. Ves proletarijat se mora strniti v enotno organizacijo in enotno nastopati proti kapitalu. Sedaj ni čas za razprtije, za medsebojno obraćunavanje za razne obdolžitve. Združiti se moramo internacionalno, kakor

je buržuazija internacionalna in le enotni bomo obvarovali one pravice, ki smo si jih priborili ter preobrazili svet. Svoj govor je zaključil s pozdravom avstrijskih sodrugov: »Freundschaft!«.

S. Erickson iz Stockholma je govoril v esperantu v imenu švedskih, norveških in danskih transportnih organizacij. Orisal je položaj proletarijata v skandinavskih deželah, ki je res nekoliko boljši kot drugje, ker vlada v naših deželah demokracija in se delavski pokret svobodno razvija ter je tudi znal preprečiti udeležbo teh držav v svetovni vojni. Vendar se tudi pri nas sedaj čuti kriza in zato mora biti borba delavstva skupna. Položaj železničarjev je pri nas boljši, kar pa se imamo zahvaliti le zavednosti železničarjev, saj je nad 90% organiziranih v razredni organizaciji. Tudi politično se delavstvo udeležuje in smo socialni demokratje v parlamentu najmočnejši in imamo tam 92 zastopnikov. Poudarja zlasti važnost čim boljšega medsebojnega razumevanja med delavci raznih dežel ter priporoča esperanto, potom katerega naj bi se delavci sporazumevali in uvideli, da ne eksistira tako zvano nacionalno vprašanje, kadar se gre za interese svetovnega proletarijata. Obljublja sodelovanje švedskih, danskih in norveških železničarjev za doseg naših skupnih ciljev in poudarja, da je naša deviza: **svoboda — bratstvo — enakost!**

S. Held iz Berna je orisal položaj švicarskih železničarjev ter poudaril, da je Svica ena prvih držav, kjer se je uveljavila demokracija in kjer delavstvo res lahko odločno zastopa svoje interese. Švicarska organizacija šteje 99% vseh železničarjev, v njej je mesto za vse od zadnjega delavca do inženjerja in visokega upravnega uradnika. Sedaj se ne bije več boj med različnimi strujami demokracije, temveč sedaj se bije odločilni boj za demokracijo, boj med proletariatom in kapitalizmom. Kapitalizem se skuša reševati z uvajanjem fašizma, da se obdrži na površju, a značilno za slabost vseh sistemov je, da ne zaupajo sami sebi, marveč nagajajo svoje milijone kar brezobestno v državo, kjer vlada demokracija — v Svico.

S. Hermann iz Berlina prinaša kongresu pozdrave nemških sodrugov, kateri se nahajajo ravno sedaj v najtežjem boju. V Nemčiji strahuje sedaj fašizem, ki se hoče polastiti oblasti in pri tem ne izbira nikakih sredstev. Stotine in stotine delavcev je moralo v boju proti fašizmu doprinesti najtežje žrtve. Delavstvo Nemčije se dobro zaveda fašistične nevarnosti in pozna sadove fašizma iz italijanskih zgledov ter se je vsled tega strnilo v železno fronto, da odbije ta zadnji naval reakcije. Posrečilo se nam je zvrti nadaljnje napredovanje fašizma in mu zastaviti pot, v enotni delavski fronti združeno delavstvo pa se bo borilo do končne zmage. **Zavedajte se, da naš boj je istočasno tudi Vaš boj in zato računamo na Vašo solidarnost in Vam obljublamo našo vsestransko pomoč. Zato bodimo močni, zrmo z zaupanjem v bodočnost, bomo se za uresničitev naših idealov, ki so označeni tudi v najnovejšem pozdravu železne fronte, s katerim Vas pozdravljam: »Freiheit, Freiheit, Freiheit!«**

Za njim so pozdravili še **Grünzner** iz Prage, **Issaief** iz Sofije in **Maxamin** iz Varšave.

Nato je dobil besedo s. dr. Topalovič, centralni tajnik Delavskih zbornic iz Beograda, ki je pozdravil v imenu vseh Delavskih zbornic kongres, ter mu želel najlepši uspeh.

Pred navzočimi internacionalnimi delegati je govoril v imenu vsega organiziranega delavstva Jugoslavije, da zahtevamo svobodo strokovnih organizacij, da zahtevamo, da se pristopi k dejanski razorožitvi, ter je glasno poudaril, da je delavstvo v Jugoslaviji za razorožitev in za preprečitev vsake bodoče vojne. Delavstvo Jugoslavije zahteva, da tudi naša država glasuje za ameriški predlog, da se izvede takoj ukinitve vsaj eno tretjino izdatkov za oboroževanje. Danes vlada najstrašnejša kriza in zato ne gre, da bi se milijarde porabliale za militarizacijo. Razorožitev ne sme biti enostranska, temveč splošna za ves svet. Dobro poznamo težek položaj našega delavca, zelo težek pa je tudi položaj našega kmeta. Naš kmet ima pridelkov v izobilju, toda ne

ve kam z njimi. Ne more ga prodati, kajti vedne redukcije delavstva in delavskih plač so spravile delavstvo v tako obupen položaj, da vlada danes v delavskih družinah lakota in beda, istočasno pa propadajo živila, ki jih kmet ne more prodati za noben denar. Velika mesta so pred vojno konsumirala ogromne množine živil (Dunaj, Budimpešta, Praga, Berlin, Graz), danes je vsled carinskih mej onemogočena odprodaja živil. Odtod izvira pri nas kriza vasi, kriza mest in kriza državnih financ. Ni druge rešitve, kakor v mednarodnem sodelovanju, v mednarodni razdelitvi dela, v mednarodnem svobodnem prometu, zato postavljamo zahtevo, da se morajo odpreti vse meje. Le to more preprečiti bankrote držav.

Napredek pa je odvisen tudi od boja demokracije s fašizmom, zlasti v Nemčiji od boja s hitlerjevci. Pojav fašizma v Italiji je imel že usodne posledice v notranjih razmerah nekaterih balkanskih držav kot v Bolgariji in Albaniji. Naša država je nastala v borbi za demokracijo z osrednjimi velesilami, v borbi s Turčijo in naša bodočnost je odvisna od borbe za demokracijo, za katero se bomo borili z vsemi našimi silami. Glavna naša naloga je strniti delavske vrste, organizirati in izobraziti poslednjega delavca, naš boj pa bomo vodili rami ob rami s sodrugi iz ostalih držav, zato ostajamo zvesti člani mednarodne transportne federacije in tako združeni se bomo borili ter izvajali demokracijo ter ustvarili v slogi lepšo bodočnost.

Med vsemi govori inozemskih sodrugov, kakor tudi dr. Topaloviča je delavstvo navdušeno odobravalo izvajanjem ter stavljenim zahtevam.

Burni medkllici pritrjevanja so dušili ušesa in oglašali so se mogočni kliči: »Edinstvo delavcev celega sveta je naša parola.« — »Skupnost delavcev je prvi naš korak in zahteva.« — »Dasi so delavci Avstrije in Nemčije lačni, naš kmet vseeno ne more prodati kruha. Zato dobi s carino.« — »Boj delavcev Nemčije in Španije in celega sveta je boj delavcev Jugoslavije.«

Po referatu s. dr. Topaloviča je pozdravil kongres s. **Krekič**, tajnik združene delavske strokovne zveze v imenu vseh sodruških strokovnih organizacij, ki se bore za iste cilje, za katere se bori Savez železničarjev in svetovni proletarijat. Apelira na vse prisotne, da si vzamejo k srcu izvajanja inozemskih delegatov, ki so govorili na podlagi izkušenj, pridobljenih v težkih borbah. Boljši položaj si niso dosegli z malodušnostjo, marveč z odločnostjo, s težkimi žrtvami, v prvi vrsti pa z enotnostjo, ki je ravno sedaj delavstvu Jugoslavije najbolj nujno potrebna. Vse delavstvo Jugoslavije pazno spremlja boj železničarske organizacije za koalicijsko svobodo, vse delavstvo vas bo v tem boju podprlo, da boste iz njega izšli zmagoviti.

Za s. Krekičem je podal kratko poročilo o položaju železničarjev v Jugoslaviji s. **Stanko**, ki je ugotovil, da se je tekom zadnjih let položaj železničarjev sploh, še posebno pa položaj delavstva, ki tvori večino osebja, z dneva v dan poslabševal tako na državnih, kakor na industrijskih progah in da so danes plače pretežno večine osebja daleko izpod fiziološkega minimuma. — Da so se poleg tega izvršile redukcije osebja, ki je še danes brezposelno na cesti, uvedlo brezplačne dopuste, v svrhu štednje skrajševalo delovni čas, istočasno pa z vedno novimi dajatvami obremenjevalo delavske plače. — Na drugi strani pa se je z isto motivacijo kršil burni delavnik, uvažal 10, 12 in tudi večurni delavnik, uvažalo vedno nove premijske in akordne sisteme. — Da je položaj stroaupokojencev, miloščinarjev in rentnikov še danes neurejen in obupen, da pa tudi ni zadovoljivo rešeno vprašanje delavskih pokojnin kljub ogromnim dajatvam, ki jih mora delavstvo plačevati. Poleg tega pa se penzije ne izplačujejo prvega v mesecu, marveč šele koncem meseca, kar je povzročilo novo zadolževanje tisočev upokojencev. — Da se kljub obstoječim zakonom vprašanju industrijskih železničarjev ne posveča nikake pažnje.

Zahtevo železničarjev, organiziranih v USZJ je označil v sledečih točkah:

2. Da se popolnoma uveljavi svoboda koalicijske, kritike in tiska tudi za železničarje državnih prometnih naprav ip odobre pravila Ujedinjenega saveza železničarjev Jugoslavije.

3. da se sprejme v parlamentu še pred sestavo novega budžeta poseben zakon o minimalnih dnevnicah, da se prepreči degeneracija in propad širokih delavskih mas. Za to danes ne obstoji nikaka ovira.

4. Da se razširi obstoječa soc. politična zakonodaja tudi na državne železničarje in izvede brezposelno zavarovanje.

5. Da se zakonito uvede 40 urni tednik ob nezmanjšanih plačah.

6. Da se reši vprašanje upokojencev, izenači staroupokojence ter zasigura redno izplačevanje pokojnin in ukine krivični sistem naknadnih plačil delavcev za penzijski fond.

7. Da se pristopi k čimprejšnji spremembi zakona o državnem prometnem osebju, delavskega pravilnika in vseh ostalih uredb v smislu predlogov organiziranih železničarjev »Ujedinjenega saveza železničarjev Jugoslavije«.

8. Da se izkorenini vsako denuncijanstvo, ker je bilo že zadosti nedolžnih žrtvev.

Poleg tega je protestiral proti dose-danemu načinu reševanja gospodarske

PROSLAVA 25-LETNICE NEPREKINJENEGA ČLANSTVA.

Ob 15. uri popoldne se je vršilo v veliki dvorani Delavske zbornice, ki je bila okusno okrašena, nadaljevanje kongresa, katerega so se udeležili vsi inozemski predstavniki. Kot prva točka se je obravnavala 40 letnica obstoja razredne železničarske organizacije in je bila s tem združena skromna proslava 25 letnice neprekinjenega članstva 71 sodrugov v razredni železničarski organizaciji. S. **Stanko** in predsednik avstrijske železničarske organizacije s. **Toman** sta poročala o razvoju železničarske organizacije v bivši Avstriji od l. 1892 dalje pa do danes, o opetovanih razpuštitih železničarskih organizacij, preganjanju, odpuščanju in zapiranju zaupnikov, kar vse pa ni moglo uničiti razrednega pokreta. Vedno na novo so se pojavile organizacije, število članov je vedno bolj raslo in organizacija je vedno bolj odločno uveljavljala svoje zahteve. Nazadovanje je nastalo med svetovno vojno, po vojni pa se je pokret zopet ojačal in znaša danes v Avstriji nad 80% vseh železničarjev. Tudi naša organizacija je izšla iz vrst avstrijske organizacije ter se je po prevratu, ko so bile postavljene nove meje, osamosvojila, vendar danes tudi mi praznujemo 40 letnico delovanja razredne organizacije in ob tej priliki želimo se oddolžiti onim sodrugom ki so tudi v najtežjih časih zvesto vztrajali v vrstah železničarske organizacije ter se niso strašili nikakih žrtvev in niso postali malodušni, če organizacija ni dosegla uspehov, vsi ti najzvestejši sprejmejo posebne diplome, podpisane od predstavnikov internacionalne in te diplome naj najdejo častno mesto v skromnih železničarskih stanovanjih, naj bodo vzpodbuda mlajšim da bodo vedeli, kje je njihovo mesto in da bodo v borbi vztrajali.

S. **Toman** je še posebej poudaril boj železničarske organizacije s prejšnjo vsemogočno avstrijsko vlado in monarhizmom, v katerem je železničar, organizacija zmagala in dosegla priznanje. Danes vsemogočne avstrijske monarhije ni več, zdrobljena je bila, železničarska organizacija pa je izšla iz boja kot zmagovalka in danes ima soddlojučno besedo tudi pri upravi.

Diplome so prejeli sledeči sodrugi:

Iz Ljubljane: Furlan Rudolf, Hirsch Ivan, Jernejčič Franc, Kavčič Karl, Kokolj Ivan, Kržič Franc, Kumar Franc, Možetič Anton, Podllec Jakob, Ravnik Josip, Sprogar Fr., Verbec Franc, Jug Ulih, Kanzler Alojz, Pušnik Martin, Kump Jernej, Cvelbar Franc, Zilič Ivan, Pavlič Hinko, Sojer Jakob; iz Maribora I: Andričević Peter, Budan Josip, Zieser Ivan, Pečar Karol, Falkonet Karol, Steinecker Franc, Hrastnik Ivan, Branhardt Peter, Derand Ludvik, Pušnik Franc, Bračič Franc, Logar Franc; iz Maribora II: Bibič Martin, Slomšek Jernej, Novak Josip; iz Maribora III: Gajšek Simon, Lorgier Simon, Smazek Franc, Ogorevc Ivan, Rebec Ivan; iz Ptuj: Rozman Franc, Kuntera Anton, Podlaha Anton; iz Čakovca: Lapuh Ignac; iz Vuzenice: Voh Valentin, Ferš Karol; iz Brezna: Vezjak Lenart; iz Celja: Felician Karol; iz Grobelnega: Uranič Ferdi-

krize, ki je imelo doslej za posledico le obubožanje širokih delavskih mas, povečanje brezposelnosti in katerega nadaljevanje znači za delavske družine lakoto in bedo ter pogin.

Protestiral je proti načinu uravnovešanja budžeta vsled izpadka na dohodkih, ukinitve reparacij itd., ki se je doslej vršilo enostavno s procentualnim črtanjem kreditov zlasti že itak najslabše plačanega delavstva ter odpuščanjem osebja.

Končno je apeliral na vse železničarje državnih in industrijskih kakor privatnih prog, da se vsi do zadnjega organizirajo v vrste »Ujedinjenega saveza železničarjev Jugoslavije«, da bi tako stvorili potrebno silo, s katero se bodo mogli v bodoče braniti pred navalom poslodavcev, zaustaviti posledice gospodarske krize ter uspešno in v interesu vseh železničarjev reševati svoja ekonomska in socialna vprašanja.

Po referatu s. **Stanka** je s. **Korošec** zaključil uspeši shod s pozivom, da vsi železničarji sledo navodilom zastopnikov inozemskih organizacij, da se zavedajo potrebe enotnosti delavskega pokreta, da se ne strašijo v borbi, ki jih se čaka žrtvev ter da gredo vsi na delo za pojačanje edine razredne železničarske organizacije, v kateri je mesta za slehernega železničarja ter da se v organizaciji bore za boljšo bodočnost.

V imenu vseh teh se je zahvalil s. **Mozetič**, na kar se je prešlo na 3. točko.

Poslovno poročilo in absolutorij.

Poslovno poročilo je bilo poslano vsem podružnicam že pred kongresom in je s. **Stanko** poročilo le dopolnil s kratkim tolmačenjem delovanja saveza. Savez je bil v najtesnejših zvezah z ostalimi delavskimi organizacijami. Je član URSS, dalje Internacionalne transportne federacije ter Balkanske sekretarijata te federacije. Včlanjen je v vseh delavskih zbornicah ter so se delegati saveza udeležili kongresa ITF v Londonu ter kongresa v Pragi in dveh sej generalnega sveta ITF ter kongresa avstrijske železničarske organizacije. Iz poročila navajamo le odstavek o intervencijah:

Naš savez je dal po kongresu inicijativo za sklicanje velike delavske konference, ki se je vršila dne 29. in 30. VI. 1929 v Beogradu ter so bile na njej zastopane vse železničarske organizacije. Razpravljalo se je o novem delavskem pravilniku, starostnem, bolniškem in nezgodnem zavarovanju ter koalicijski svobodi in so bili sprejeti soglasni zaključki, katerih pa merodajni faktorji do danes niso upoštevali ter so izdali delavski pravilnik preko utemeljenih predlogov osebja; pravilnik ni zadovoljil žel. osebja, marveč je njegov položaj še poslabšal in zato vodi savez borbo za spremembo istega.

Veliko pažnjo je posvečal savez ves čas delno za izpremembo zakona o drž. prometnem osebju, pravilnika o službeni obleki, pravilnika o voznih ugodnostih ter pravilnika o postranskih prejemkih. Za vse te zakone odnosno pravilnike je izdelal savez točne predloge ter jih potom posebnih deputacij predložil na merodajnih mestih. Izšel je nato nov zakon, nov pravilnik o voznih ugodnostih, nov pravilnik postranskih prejemkov — naši predlogi niso bili upoštevani in skoraj povsod se je stanje poslabšalo.

Predlagali smo uvedbo urnine mesto kilometraže,

predlagali smo pravičnejši sistem premij v delavnicah,

zahtevali smo povrnitev voznih ugodnosti upokojencem,

zahtevali smo službeno obleko za vse kategorije, ki so jo uživale, delovno obleko za delavce, vse brezuspešno!

Tekom leta 1929 smo zabeležili par malih uspehov:

1. izplačevanje 20% eksekutivne doklade delavcem v eksekutivni službi;
2. znižanje difference žel. delavcem iz leta 1923, ki pa doslej še ni izplačana;

3. prevedbo kronskih upokojencev bivše južne železnice na dinarske pokojnine (rentniki pa čakajo še danes na prevedbo);

4. nastavitve več zobozdravnikov v ljubljanski direkciji.

Brezuspešne pa so bile vse naše intervencije za obvarovanje osemurnika, ukinitve 3. draginjskega razreda, ukinitve odtegljajev za nabavljajno zadruge, za priznanje eksekutivne službe vozopiscem, svetilničarjem in transiterjem, za izplačilo hranarine koncem meseca.

Leto 1930 je prineslo polno sprememb in težkega dela centrali. **Brezplačni dopusti** so bili na dnevnem redu, **nastavljenecem** se je odvzelo **pravico do vračunanja vseh let za dosego pravice do pokojnine**, val redukcij je zelo zadel progovno delavstvo in začel tudi prodirati v železniške delavnice. Glavna kontrola je začela v masah osporavati rešenja o napredovanjih in upokojitvah in delo na centrali se je kupičilo. Intervencija za intervencijo se je vrstila v Beogradu, vse so končale pod vtisom nastalega položaja.

Prišel je nov **delavski pravilnik**, ki je prinesel delavstvu velike obremenitve v obliki odtegljajev za penzijski fond in ki je dejansko ukinil vsako napredovanje.

Leto 1931 je bilo že leto gorja za železničarje — leto velikih redukcij, ko se je uvedel celo v delavnicah **6urni delavnik**, progovno delavstvo pa je bilo popolnoma pahnjeno v bedo in obup.

Intervenirali smo za ukinjenje redukcij — uspeli smo le delno v delavnicah.

Intervenirali smo za ukinitve 10% redukcije delavskih plač, za ukinitve naknadnega ubiranja prispevkov za delavski penzijski fond.

Intervenirali smo, da se upokojenim delavcem prizna draginjske doklade, da se jim dovolji nadaljevati članstvo v bolniški blagajni po upokojitvi.

Poslužili smo se našega tiska in tudi dnevnih listov, da smo, **kolikor nam je bilo mogoče**, obveščali javnost o nevzdržnem položaju železničarjev, zlasti pa delavstva.

Pričakovalo se je zboljšanje z letom 1932, vendar val redukcij ni prestal, marveč se je še poostil ter dosegel svoj višek z marcem 1932, ko so sledili odpusti v masah dnevnikaarjev in delavcev ter tudi nastavljenec pri saobračajno komercijelnem odeljenju, redukcije strokovnjakov v kurilnicah, nadalje redukcije delavskih plač.

Priredili smo shode, sestanke, poslali ustmeno in pisмено apele na vsa merodajna mesta.

Naj navedemo le pregled glavnih zadnjih intervencij:

23. I. 1931 pri Generalni Direkciji in pri Glavni kontroli v Beogradu za izplačilo službenih doklad strokovnjakov, za izplačilo delavskih diferenc in priznanje stalnosti po 3 letih službe.

24. I. 1931 pri direkciji Ljubljana radi spremembe sistema periodičnih izpitov vlakospremnega osobja.

16. II. 1931 pri direkciji Sarajevo za izstavitev ukoričenih legitimacij za delavstvo.

24. III. 1931 za izplačilo delavske difference, za vštete dnevnikaarskih let za napredovanje in odmero penzije; za vozne ugodnosti vseh upokojencev in adoptiranih otrok; za spremembo pravilnika sporednih prinaldnežnosti (izplačilo premij, kilometraže itd.); za spremembo delavskega pravilnika ter izplačilo dijet delavcem; za ukinitve naknadnih vplačil delavcev za delavski penzijski fond.

1. IV. 1931 za izenačenje kronskih upokojencev in milošćinarjev, za zopetni sprejem leta 1920 povodom stavke odpušćenih železničarjev,

za izplačilo delavske difference.

29. III. 1931 skupen nastop organizacij izvzemši zveze pri banu in direktorju radi voznih ugodnosti upokojencev.

16. IV. 1931 za izmenjavo uredbe o proračunjanju vrednosti ene povojne krone v sedanje dinarje, za vštete članstva v penzijski fond, za izplačilo delavske difference, za ukinitve redukcij v delavnicah (šesturni delavnik ob sobotah) ter pri rovanje dnevnikaarjev, radi ukinitve redukcij in brezplačnih dopustov ter polno zaposlitev delavstva.

29. IV. 1931, ko je Albert Thomas, direktor mednarodnega urada dela, se mudil v Ljubljani, mu je savez predložil dolgo predstavko o težkem položaju delavcev in profesionistov in o krivicah, ki se jim gode zlasti glede penzijskega fonda, voznih ugodnosti za upokojence, izplačilo difference ter o kršenju koalicijske svobode za železničarje.

Od 10. do 20. VI. 1931 obširna akcija pri direkciji in pok. fondu radi revizije določb pravilnika o pokojninskem fondu.

4. VII. 1931 osebna intervencija v istih zadevah pri centralni upravi fonda v Beogradu ter Generalni direkciji.

31. VII. 1931 radi voznih ugodnosti ter spremembe pravilnika o voznih ugodnostih sploh.

23. IX. 1931 intervencije pri direktorju in banu tako v Ljubljani kot v Zagrebu radi velikih redukcij v železniških delavnicah, za izplačilo razlike delavcem, za zadostne kredite, da se redukcije delavskih plač sploh ukinejo ter za nabavo premoga na obroke.

V istih zadevah je posebna deputacija predala spomenice pri Generalni direkciji.

20. XI. do 1. XII. 1931 navodila, da vse podružnice odpošljejo v zadevi delavskih redukcij obširne spomenice na poslance svojih srezov, da jih zainteresirajo za obupen položaj delavstva.

Centrala pa se je obrnila na vse poslance, ministra, centralni sekretariat delavskih zbornic z obširnimi predstavkami, da jim pojasni položaj. Potom deputacije pa je dne

13. XII. 1931 predložila vsem instancam, ki pridejo v poštev, v Beogradu utemeljene predstavke, da se neha z redukcijami in reši delavske družine.

29. II. 1932 vsem narodnim poslancem spomenico, da bi pri sestavi novega budžeta upoštevali želje najtežje prezadetega osobja ter osigurali zadostne kredite, da se redukcije ukinejo.

2. III. 1932 je posebna deputacija v parlamentu in senatu predložila naše predloge za budžet in posebne predstavke, ki jih je predala — vse za ukinitve redukcij, izdelavo novega delavskega pravilnika, priznanje stalnosti vsem delavcem, priznanje draginjskih doklad upokojenim delavcem, za nov pravilnik o postranskih prejemkih ter izplačilo difference delavcem.

22. III. 1932 pri g. direktorju in g. banu za zopetni sprejem reduciranih delavcev in dnevnikaarjev ter za preskrbo event. brezposelnih družin.

V istih zadevah se je interveniralo tudi pri Generalni direkciji.

8. IV. 1932 za revizijo odpusta strokovnjakov in njih zopetno uvrstitev v kategorijo zvaničnikov.

Manjših in lokalnih intervencij ne bomo tu navajali, poudarimo le še, da je naš savez dal inicijativu za **veliko anketo o položaju industrijskih železničarjev**, ki se je vršila letos o binkošti v Banjiluki ter da je vodil intervencije pri raznih industrijskih družbah za zaščito industrijskih železničarjev.

Intervencije za ljubljanske tramvajce pa je vršil v glavnem potom izvoljenih zaupnikov ter je s sestavo dobrega gradiva sigurno preprečil marsikatero poslabšanje. Glavna preizkušnja za savez pa bo pri cestni železnici šele prišla, ker se tudi tam pripravlja občutno znižanje prejemkov.

Savez je v letih 1931-32 vodil z vsemi silami intervencije za delavstvo — ni pa naletel na razumevanje in je zato dolžnost kongresa, da podvzame vse potrebne ukrepe, da se železniške delavce in profesioniste zaščiti pred uničenjem ter pripori tudi delavskim družinam pošteno eksistenco.

Poročilo navaja dalje agitacijsko delovanje, ovire pri delu, gospodarsko in kulturno udejstvovanje, delo sekcij in oblastnih tajništva, ter končuje s poročili zagrebskega sekretarijata in sekretarijata industrijskih železničarjev ter z blagajniškim poročilom, ki izkazuje v pretekli poslovni dobi primanjkljaj v znesku Din 29.001.96.

V debati so sodelovali delegati iz različnih podružnic, zlasti iz Zagreba, Ljubljane, Subotice, Drvara, Maribora, Pragerskega, Šibenika in Splita, na kar je bilo poslovno poročilo soglasno odobreno ter soglasno izglasovan absolutni savezni odboru.

Vprašanje industrijskih železničarjev.

K tej točki je poročal oblastni tajnik s. **Župančič**, ki je orisal bedni položaj industrijskih železničarjev, kjer so redukcije na dnevnem redu, vse družbe groze z ustavitvijo obratovanja, vsled pomanjkanja likvidnih denarnih sredstev se ne izplačuje redno prejemkov in ponekod delajo industrijski železničarji samo po šest do osem dni mesečno. Predlaga, da naj savez ukrene vse, da se čimprej izvedejo zaključki ankete, ki se je vršila v Banji Luki dne 15. maja 1932. Po krajši debati je bil

soglasno sprejet sklep, da se izdela memorandum o položaju industrijskih železničarjev, katerega naj posebna deputacija izpred kongresa predloži ministrstvu za šume in rude ter ministrstvu socialne politike.

Vprašanje upokojencev.

K tej točki dnevnega reda sta poročala upokojenca ss. **Kovač** in **Možetič** in je poročilo še dopolnil s. **Stanko**. V debati o položaju železniških upokojencev so posamezni govorniki grajali, da **kronski upokojenci, rentniki in milošćinarji** še sedaj niso izenačeni z upokojenci po novem zakonu, da se **neredno izplačujejo pokojnine** in da so bili delavci in profesionisti z uvedbo novega pokojninskega fonda zelo težko prizadeti, ker morajo doplačevati 10 in 10-tisočake za nazaj. Grajalo se je, da se **upokojencem reducirajo vozne ugodnosti** in je bil po debati soglasno sprejet zaključek, da naj se sestavi posebna resolucija o upokojenskih zadevah, katero naj se izpred kongresa predloži v rešitev.

Položaj železničarjev.

Na podlagi podružnic in poročil delegatov o težkem položaju železničarjev ter krivicah, ki se gode, je bil pooblašćen centralni odbor, da izdela obširno spomenico, katero naj predloži vsem merodajnim faktorjem v reševanje. (To spomenico objavimo posebej.)

Reorganizacija saveza.

Po krajši debati je bil sprejet nov sistem članarine in nov podporni sistem, katera stopita v veljavo s 1. januarjem 1933 in s tem v zvezi je bilo sklenjeno, da ostanejo še nadalje oblastna tajništva v Zagrebu in Banji Luki. Vse zaključke glede članarine, pravilnikov in podpornih fondov objavljamo posebej.

Novi odbor.

Pri volitvah odbora so bili izvoljeni:

s. Korošec Blaž za predsednika, s. Žilič Ivan za podpredsednika, s. Pušnik Martin za blagajnika, s. Cerač-Cerić Adalbert za tajnika.

za odbornike pa ss.: Mravlje Teodor, Skuk Jakob, Renčelj Franc, Okorn Avgust, Cerkvenik Angelo, vsi iz Ljubljane, Ružić Ljubo iz Sarajeva, Bučar Alojz iz Maribora, Slomović Danilo iz Drvara, Bračić Štefan iz Pragerskega, Krnić Franjo iz Šibenika, Kmet Franjo iz Zagreba.

V nadzorstvo so bili izvoljeni ss.: Ravnikar Ernest, Brus Vinko, Siard Karol, Zorman Franc iz Ljubljane, Bibič Martin iz Maribora, Lušetič Avgust iz Zagreba.

Zaključeno je bilo še, da se začne od 1. I. 1933 dalje izdajati **enoten železničarski list za vse članstvo**, na kar je predsedujoči s. Kmet zaključil kongres s pozivom na **složnost in enotnost ter agilnejše delovanje za ojačenje saveza, da nas bodo dogodki našli pripravljene ter močne za borbo.**

Tražimo kaznu za krivca!

Ljevački radnik N. N. podnio je Bolesničkom fondu u Zagrebu žalbu, iz koje se frapantno vidi, sa koliko površnosti se postupa sa strane Bolesničkog fonda i njegovih organa prema oboljelim i pomoći potrebnim železničarima i njihovim pripadnicima. Dne 10. VIII. o. g. zamolila je njegova supruga, da liječnik dodje k djeci, od kojih je dvoje osjećalo jake bolove u grlu, teško disalo te imalo visoku temperaturu. Liječnik im je propisao grgljaću. Supruga je kod odlaska ponovno zamolila liječnika, da bezuvjetno dodje u kuću, ali ga nije bilo 10., 11. ni 12. VIII. Nije preostalo drugo, već pozvati privatnog liječnika. Ovaj je odmah ustanovio difteriju u zadnjem stadiju i dao djecu otpremiti u kužnu bolnicu. Nu prekasno: jedno dijete umrlo je dne 13. VIII. u jutro. Točno nakon tri dana, iza kako je kućni posjet po saobraćajnom liječniku odbijen, dijete je podleglo.

Difterija je dečja bolest, koja ne mora biti katastrofalna, ako se na vrijeme pruži pomoć. Ta je ovdje izostala i to krivicom liječnika Bolesničkog fonda, koji je pravovremeno na slučaj upozoren i pozvan za pomoć. Smrću djeteta roditelji su najteže pogodjeni i taj

teški gubitak nitko im ne će moći naknaditi. Ipak roditelji i svi ostali železničari — smatraju se u pravu ako za traže, da se po ovom slučaju provede najstrožija istraga i da krivac smrti djeteta bude egzemplarno kažnjen. To neka se učini bezuvjetno, jer inače postaje suvišnim Bolesnički fond i njegovi liječnici.

Pokret železničara na strani.

ČEHOSLOVAČKA.

Prigodom jednog razgovora predstavnika drugarske železničarske organizacije i ministra saobraćaja izjavio je posljednji, da nikakvih za osoblje nepovoljnih postupaka ne će preduzeti bez predhodnog savjetovanja sa predstavnicima organizacije. Dalje je ministar izjavio, da će predloge organizacije o reorganizaciji železničke uprave, o penzionisanju starih službenika i o uvođenju 40satne radne nedelje podvrgnuti proučavanju.

AUSTRIJA.

Austrijski fašisti izmislili su originalan predlog za pobijanje besposlice: besposlene imalo bi se upotrijebiti za radove na popravljanju pruga, na stanicama i u železničkim radionicama, a uz plaću od 4 Din dnevno. Time bi kažu fašisti, omogućilo se otpuštanje jednog velikog broja železničkih službenika i radnika, te bi državni izdatci bili osjetno smanjeni.

ŠPANJOLSKA.

Ministar za javne radove izradio je nacrt zakona, po kojem bi železničari imali dobiti ponovno povišenje plaće. Da bi se postigla sredstva za to, imalo bi se uvesti dodatak na sve železničke tarife. Tako je u demokratskoj Španjolskoj, gdje železničari imaju punu slobodu organizovanja i preko svoje organizacije jak upliv na cjelokupnu politiku države.

Za vsako družino je potreben

tedenski beležni koledar

z domnevnim vremenskim poročilom v posameznih mesecih za leto 1933.

Dobite ga v

tiskarni „Slovenija“

Wolfova ulica 1 in v vseh knjigarnah.

Nerazumljivo postopanje u slučajevima nezgoda.

Osnov našem osiguranju za slučaj bolesti i nezgode dan je Zakonom o osiguranju radnika iz g. 1922. Soglasno sa tim zakonom imala se donijeti i Uredba o osiguranju železničara. Uredba je donešena i po njoj su ustanovljeni Bolesnički fondovi, koji — saglasno sa spomenutim Zakonom — imaju provoditi osiguranje železničara. Koliko nam je poznato, zakonske odredbe u pogledu osiguranja železničara za slučaj nezgode nisu mijenjane, nu naši Bolesnički fondovi svoju praksu mijenjaju vrlo često. Tako je Fond u Zagrebu u najnovije vrijeme uveo praksu, da ozlijeđeni radnik ili službenik mora najprije biti po svojem liječniku pregledan radi ustanovljenja, da li se uopće radi o nezgodi? Tom zgodom — ako je nezgoda — liječnik istovremeno daje mišljenje o tome, koliko dana od prilike će radna nesposobnost trajati. Prema tome mišljenju liječnika doznaju se ozlijedjenome i potpora. Ako je slučajno prije ozdravio, sreća je njegova, jer će tada dobiti potporu za sve dane bolesti; ako pak posljedice od nezgode dulje traju, onda si ga jao ozlijedniku, jer preko predviđenog roka ne može dobiti potpore. Na pr. liječnik ustanovi, da će ozlijedjeni radnik biti bolestan 12 dana, a faktično nije mogao raditi 15 dana, to ga potpora pripada samo 12 dana.

Na osnovu kojih propisa i po čijem ovlaštenju Bolesnički fond ovako postupa, nije nam poznato. Konstatujemo samo, da je to čista samovolja, koja sa Zakonom o osiguranju radnika i Uredbom o osiguranju željezničara nema ni-

šta zajedničkoga. Odlučno tražimo, da se sa ovakvom praksom odmah prestatne i da se osiguranje željezničara vrši saglasno sa postojećim propisom.

Ozlijedjeni.

Kongresni zaključci.

Resolucija po pitanju položaja industrijskih željezničara.

Ujedinjeni savez željezničara Jugoslavije donša na svojem IV. zemaljskom kongresu po pitanju položaja industrijskih željezničara sledeću

resoluciju:

1. da se postojeći zakonski propisi i to zakon o željeznicama javnog saobraćaja, koji je stupio na obavezu snagu dne 19. oktobra 1930, te zakon o radnjama, koji je stupio na snagu dne 11. marta 1932 u cjelosti primenjuju na osoblje zaposleno na industrijskim željeznicama sa javnom ili bez javnog saobraćaja.

2. da se kod željezničkih preduzeća sa javnim saobraćajem (Šipad, Krivaja, Ljubija itd.) odmah reguliše prava i dužnosti službenika naročitim propisima uz saradnju radničkih povjerenika te predstavnika saveza željezničara i predloži ove propise na odobrenje Ministarstvu saobraćaja.

3. da se željezničko osoblje zaposleno na pruži državnog rudnika Ljubija podredi Ministarstvu saobraćaja, odnosno prevodi po odredbama zakona o drž. saobr. osoblju.

4. da se pristupi sprovođenju zaključaka ankete, održane u Banjoj Luci dne 15. V. 1932 te sklapanju kolektivnih ugovora, kojim neka se regulišu sva prava i dužnosti te radni uslovi zaposlenog osoblja.

5. da se apeluje na nadležne državne vlasti, da naročito povedu računa o privrednoj krizi kod šumsko-industrijskih preduzeća, da se spreči već napovedane obustave rada, koje bi imale za posledicu povećanje postojeće besposlice.

Kongres nalaga centralnoj upravi Ujedinjenog saveza željezničara Jugoslavije u dužnost, da čim pre putem posebne deputacije interveniše, da bi se odmah pristupilo sprovođenju gornjih zaključaka.

Resolucija o položaju željezničarjev.

A. Radnički zahtjevi (delavske zahteve).

1. neka se odmah pristupi izmjenama sadanih odredbi pravilnika o pomoćnom osoblju i zagaruje radništvu najmanje ona prava, koje je već imalo i to:

stalnost posle jedne godine privremene službe i pravo na primanje u penzion fond, radničke povjerenike u saglasnosti sa zakonom o zaštiti radnika, sticanje prava na punu penziju nakon 30 godina članstva te pravo na radno odjelo, dodatke za noćni rad i automatičko unapredjenje prema godinama službe.

2. da se do uvođenja novog pravilnika odmah prizna pravo na stalnost i na godišnji odmor svim radnicima, koji su članovi sadašnjeg penzionog fonda bez obzira, da li su bili pri stupanju u službu stariji od 33. godine, jer je glavni preduslov za članstvo u penzionom fondu stalnost radnika.

3. da se odmah ukida besplatne dopuste radnika i 10% redukciju radničkih nadnica te opet povratu radnicima nadnice, koje su imali pre 1. oktobra 1931.

4. da se odmah isplati diferencija iz god. 1923 željezničkim radnicima, koja im je bila već davno priznata,

5. da se pri regulisanju priznaje za sticanje prava na penziju i za unapredjenje sve godine radničke službe,

6. da se do uvođenja novog pravilnika ukida naknadne sustegljaje za radnički penzion fond,

7. da se isplaćuje hranarina za sve dane u mesecu,

8. da se zanatlijama, ako se ih upotrebi za drugi rad, isplaćuje njihove nadnice bez kakvog smanjenja,

9. da se i neregulisanom osoblju, koje radi u eksekutivnoj službi, isplaćuje nadnice za sve dane u mesecu, kao regulisanom osoblju,

10. da se i radnicima redovno pode-
liju pripadajući godišnji odmor.

B. Izmjena postojećih pravilnika.

1. da se pristupi izmeni pravilnika o sporednim prnadležnostima drž. saobr. osoblja i to:

a) da se izmeni sadašnji sistem kilometraže sa sistemom satnine a da uvođenja na snagu ove izmene, da se redovno naplaćuje i odšteta za manevrisanje i voznom osoblju te ne snizava sadašnje kilometraže,

b) da se redovno isplaćuje kilometraža i skretničarskom te manevarskom osoblju i popisivačima kola za sve vreme službe,

c) da se prizna dodatak za noćni rad svom osoblju, koje noćni rad obavlja i to regulisanom kao i radnicima te pružnom osoblju, koje radi u turnusima bez obzira, da li prima za specijalno obavljanje službe kakvu naročitu nagradu,

d) da se izradi uz saradnju predstavnika organizacije iz radionica i ložionica nov premijski sistem za nagrade za uvećanu produkciju,

e) da se povisi pravo na ugljen na 4 tone za ženjene, a na 2 za samske željezničare, a pravo na gorivo drvo na 12 odnosno 6 metara.

2. da se izmeni pravilnik o službenom odelu te zagaruje službeno odelo svemu osoblju, a radnicima, da se zagaruje radno odelo.

3. da se novim pravilnikom o voznim pogodnostima opet povratu penzionerima prijašnje vozne pogodnosti, a svemu osoblju, da se opet zagaruje pravo na besplatan podvoz ugljena i drva kao na prevoz materijala za gradnju kuća.

C. Delavni čas.

Za vse uslužbenice — nastavljenice in delavstvo — naj se uvede osemurni delavni čas ter naj se osigura zadostne kredite, da se ne bi v bodočem budžetskem letu zopet pošiljalo delavce na brezplačni dopust odnosno zmanjševalo delavni čas in istočasno zmanjševalo plače. V vlakospremni službi naj se sestavi turnuse na principu osemurnega delavnika, t. j. 30% službe, 20% počitka izven domicila in 50% počitka v domicilni postaji. V službo naj se vračuna tudi po ena ura priprave in posprave ne samo v domicilni, marveč tudi v izven domicilni postaji.

Za šolanje osoblja naj se vstavi v turnuse poseben šolski dan.

Pri turnusu 12/24 naj se redno pode-
lijujeta vsemu osoblju po dva prosta dneva mesečno.

Tudi pri progovni službi naj se končnoveljavno ukine nemogoče turnuse, ki pomenijo 12 in 16 urni delavnik in naj se uvede osemurnik.

V slučaju nujne potrebe, ko se mora vršiti čezurno delo, naj se redno izplača odškodnina za čezurno delo in ne pošilja delavcev drugi dan domov.

D. Zakon o državnem prometnem osoblju.

IV. redni kongres »Ujedinjenega saveza željezničarjev Jugoslavije« konstatira, da se je z zakonom o drž. prometnem osebiu iz leta 1931 ukinilo mnogo pravic in ugodnosti, ki jih je osoblje uživalo na podlagi določb prejšnjih pragmatik, odnosno na podlagi zakona iz leta 1923. Sedanji zakon je poleg tega v več členih nejasen in se da različno tolmačiti, vsled česar vlaga Glavna kontrola vedno več pritožb proti rešenjem o napredovanju ter so uslužbenci zelo oškodovani. Kongres nalaga centralni upravi saveza, da zastavi vse sile za to, da se čimprej izda sprememba zakona o drž. prometnem osoblju, pri čemur naj se pazi posebno na sledeče:

1. da se pri nastavitvi osigura vraćunanje prejšnje delavske službe,

2. da se pri odmeri procenta penzije upošteva vsa na željeznici prebita službena leta,

3. da se zopet uvede in izvaja avtomatično napredovanje po službenih letih,

4. da se pri prehodu iz kategorije v kategorijo vraćuna za napredovanje tu-

di služba, odslužena v nižji kategoriji in ne da se uvršća uslužbenca šele v začetno stopnjo,

5. da se zopet uvede vsaj paritetne disciplinske komisije,

6. da se za odmero dopusta upošteva vsa službena leta in ne samo nastavljena,

7. vse ono osoblje, ki je po zakonu iz leta 1923 spadalo med eksekutivno osoblje, naj se zopet uvrsti v eksekutivno osoblje.

Ker je Ujedinjeni savez željezničarjev Jugoslavije že opetovano predložil predloge za izmjenjavo zakona in za izmjenjavo vseh ostalih pravilnikov, kongres izjavlja, da se z vsemi temi predlogi popolnoma strinja in nalaga upravi saveza v dolžnost, da te predloge odločno zastopa na merodajnih mestih.

SPLOŠNE ZAHTEVE ŽELEZNIČARJEV.

IV. redni kongres »Ujedinjenega saveza željezničarjev Jugoslavije«

konstatira:

1. da so se tekom zadnjih budžetnih let vsled »uravnovešanja budžeta«, »izpada na dohodkih«, »časne ukinitve plaćanja reparacije« odnosno »pomanjkanja kreditov« konstantno niževali premijki željezničarskega osoblja, še posebno pa premijki delavstva, uvajali brezplaćni dopusti in nazadnje tudi odpušćalo osoblje, kar vse je imelo za posledicu moćno padanje kupne moći ter povećavanje brezposelnosti,

3. Istočasno z redukcijama, navedenimi uvodom, pa se je začelo kršiti osemurni delavnik ter vpeljivati dalji delavni čas celo v eksekutivni službi.

4. Da so prejemki delavstva na željeznicah zlasti ob uvedbi brezplaćnih dopustov in obćutnem povećanju dajaćev za starostno zavarovanje ter povećanju indirektnih davkov in ukinjenju vsake stanovanjske zašćite nezadostni za preživljvanje delavca samega in da grozi vsled tega degeneracija in propadanje širokih delavskih mas, kar bo imelo kmalu nedogledne posledice, če se temu ne odpomore.

Da se reši široke mase željezničarjev in njih družin pred propadom, apelira kongres, da pristopi takoj k izvedbi sledećih

predlogov:

1. da se takoj izdela in še pred stavom novega budžeta v narodnem predtavnistvu sprejme posebni zakon o minimalnih dnevnicah,

2. da se zakonito uvede 40 urni delavni teden ob nezmanjšanih plaćah,

3. da se ukine vsa ona izjemna določila, ki loćijo željezničarje od ostalega delavstva in da se razširi obstojeća socialno politićna zakonodaja tudi na državne željezničarje in izvede takoj brezposelno zavarovanje in zaguarantira popolna koalicijska svoboda,

4. da se pri sestavi novega budžeta za leto 1933-34 zaguarantira zadostne kredite za redne prejemke željezničarjev in istočasno ukine vsaj vse one redukcije, ki so bile izvršene v času od 1. aprila 1931 dalje, ter da se sprejme letos reducirane željezničarje zopet nazaj v službu in upokoji vse one s polnimi službenimi leti, ki že nad eno leto ćakajo na upokojitev.

Dužnost svakoga člana Saveza je, da pridobije bar jednoga novoga člana!

RESOLUCIJA O POLOŽAJU IN ZAHTEVAH UPOKOJENCEV.

IV. redni kongres »Ujedinjenega saveza željezničarjev Jugoslavije«, je po razpravi o položaju upokojencev

konstatiral:

1. da vprašanje željeznićkih upokojencev, provizionistov, milošćinarjev in rentnikov do danas še ni pravićno rešeno in da se nahajajo zlasti kronske upokojenci, milošćinarji in rentnici v obupnem položaju,

2. da z ustanovitvijo posebnega pokojninskoga fonda za delavce delavsko osoblje ni nič pridobilo, pać pa da je

zlasti vse starejše osoblje obćutno ošćodovano, ker mora doplaćevati deset ti-
soćake za ves ćas ćlanstva nazaj, dasi je doslej vedno redno in v odgovarjajoći višini plaćevalo svoje prispevke,

3. da se pokojnine mesto prvega izplaćujuće šele koncem meseca, kar ima za posledicu ponovno zadolževanje upokojencev,

4. da se je upokojencem reduciralo vozne ugodnosti, na katere so imeli pravico, dokler so bili v aktivni službi,

5. da se kljub določbama delavskoga pravilnika še niso izvršile volitive v skupšćine penzijskega fonda in da ta pravilnik ne predvideva paritetnih uprav fonda, dasi nalaga delavstvu visoke obremenitve,

6. da se kljub toćnim odredbama uredbe v zavarovanju željeznićarjev zoper bolezen in nezgode osporava upokojenim delavcem pravico na nadaljevanje ćlanstva v bolnišćkem fondu,

7. da so ne samo penzije staroupokojencev in milošćinarjev, marveć tudi penzije novoupokojenega delavstva daleko nezadostne za dostojno preživljvanje družine, kar ima za posledicu propadanje širokih delavskih slojev.

Na osnovi teh konstataćij nalaga kongres saglasno novoizvoljeni centralni upravi saveza, da takoj izvrši na merodajnih mestih vse potrebne intervencije ter opozori narodno predtavnistvo na nujno potrebu odpomoći, zlasti pa naj

zahteva:

1. da se prevede in izednaći kronske upokojence, milošćinarje i rentnike,

2. da se izmjenja določbe delavskoga pravilnika o ustanovitvi pokojninskoga fonda ter ustanovi res samostojen pokojninski fond za delavsko osoblje, v katerega naj se prenese vso imovino pre-
je obćojećih in sedaj v likvidaciji se nahajajoćih provizijskih zavodov ter s posebnim statutom zasigura najmanj paritetna uprava fonda, ki naj doloći današnjim razmeram odgovarjajoće prispevke in penzije. Vse dotlej pa naj se sistira plaćevanje ćlanarine za nazaj ter pobira ćlanarina le za tekoće ćlanstvo,

3. da se upokojencem povrne one vozne ugodnosti, ki so jih uživali ob ćasu upokojitve ter da se tudi upokojenim delavcem omogoći fakultativno ćlanstvo v bolnišćkem fondu,

4. da se izplaćujuće penzije redno prvega v mesecu.

Kongres apelira na vse merodajne faktorie, da posvete rešitvi vprašanja upokojencev posebno pažnjo in da gornje zahteve reši še pred novim budžetskim letom ter v budžetu osigura zadostne kredite za redno izplaćevanje pokojnin.

Sa industrijskih pruga.

OSNOVANA PODRUŽNICA U TESLIĆU

Budući da je u Tesliću, zahvaljujući agilnom radu nekih drugova, pristupio dovoljan broj ćlanova u Ujedinjeni savez željeznićara Jugoslavije, sazvaio je akcioni odbor 31. jula u 10 sati prije podne u sali Radnićkog Doma u Tesliću, osnivaću skupšćinu podružnice.

U zakazano vrijeme našli su se svi željeznićari na okupu i skupšćina je mogla da izvrši svoj zadatak: formiranje podružnice. Na skupšćini je referisao drug Župančić, oblasni sekretar Saveza iz Banja Luke i to o potrebi grupisanja sviju industrijskih željeznićara u svoju klasnu sindikalnu organizaciju.

Poslije ovog referata prešćo se na ćitanje saveznih pravila. Nakon toga prešćo se je na izbor podružnićke uprave, u koju su jednoglasno izabrani slijedeći drugovi: predsjednik Stjepanović Franjo, strojovodja Blatnica, zamjenik predsjednika Grbić Nikola, strojovodja Teslić, tajnik Gavrić Franjo, prometnik Blatnica, blagajnik Stevanović Miloš, koćničar Blatnica, odbornici: Vićak Ivan, Teslić, Jotić Boško, Blatnica, Gavrić Ivo, Teslić, nadzorni odbor Mihelćić N. Teslić i Pejić Luka, Blatnica.

Već dulje vremena pokretano je pitanje osnivanja podružnice Ujedinjenog saveza željeznićara u Tesliću. Konaćno su željeznićari uvidjeli da zašćitu mogu dobiti samo u svojoj stručnoj organizaciji. Skupšćina je zaključila da sjedište podružnice bude u Blatnici.

Raspoloženje medju željeznićarima za organizaciju nakon održane ankete je veoma povoljno.

Željeznićar

OBNOVA PODRUŽNICE ŽELEZNIČARA U PRIJEDORU

Godine 1929. osnovana je u Prijedoru podružnica Ujedinjenog saveza željezničara Jugoslavije. Uslijed obustave rada u rudniku Ljubliji i redukcije radnika zaposlenih na pretovaru kod »Šipada«, te redukcije radnika iz radione i ložišne i pružnog osoblja, podružnica je prestala da radi. Međutim drugovi koji rade, uvidjeli su da je ovu podružnicu potrebno obnoviti. Oni su donijeli odluku da se njen djelokrug protegne do Saniće Donje, jer dotle saobraća vozno osoblje sa sjedištem u Prijedoru.

Kao glavni razlog za obnovu ove podružnice jest zaključak ankete o položaju industrijskih željezničara, koja je održana 15. maja o. g., po kojem se u najskorije vrijeme imade pristupiti regulisanje službenih odnosa industrijskih željezničara, čiji je položaj neregulisan i očajan, jer se snijma postupka kako ko hoće. Željezničari ove velike industrijske željeznice uvidjeli su da će jedino putem jake i solidne organizacije doći do svojih prava i sada svi živo rade na podizanju organizacije. Svima danas treba da bude jedini cilj borba za socijalna prava. **Željezničar.**

VELIKA SKUPŠTINA U RADNIČKOM DOMU U LJUBLJI

Na 23. jula o. g. održana je u novoj zgradi radničkog doma u Ljubliji skupština rudara i željezničara, koja je bila vrlo dobro posjećena.

Na skupštini su govorili drugovi Dušan Balaban i Ivan Župančič iz Banja Luke. Predsjedao je drug Simo Brečević.

Prihvaćena je rezolucija, u kojoj se navadja, da rudnik već 22 mjeseca ne otprema ni u inozemstvo, otpušteno je do 700 radnika. Preostali broj rudara i željezničara 256, radi u mjesecu 7—9 dana, uz zaradu od 28 Din dnevno ili 252 Din mjesečno, od toga im se za razne pristojbe i fondove odbija 103 Din, te sa ostatkom od 153 Din mjesečno žive u najvećoj bijedi i oskudici.

Radnici su čekajući da rudnik proradi kroz godinu izgubili svaki po 10 do 12 hiljada dinara. Traži se da se broj radnih dana povisi od 3 na 4 hiljade, te da se raspodjeli tako da svi jednako rade, a ne kao do sada da jedni rade 20—30 dana, a drugi 3—7—9. Ujedno se zahtjeva da se željezničarima priznaju ona prava koja su im bila priznata od Ministarstva šuma i ruda uredbom od 1. IV. 1926., da se plati neke vježbenike koji su poslani ne zna se od kuda u Ljubliju.

Skupština apeluje na Ministarstvo šuma i ruda, da bi po predstavi centralne uprave Ujedinjenog saveza željezničara Jugoslavije i po zaključcima ankete doneo rešenje, da se željezničarima priznaju sva ona prava, koja uživaju državni željezničari.

Skupština je zaključena u uvjerenju da će se opravdani zahtjevi uvažiti i priteći u pomoć, jer zima radništvu donosi posvemašnju propast. **I. Ž.**

Strokovni teden v Mariboru.

Za socijalno-politične zahteve delavcev in nameščencev.

Medstrokovni odbor UDSŽJ (Strokovna komisija) v Mariboru, priredi »Strokovni teden«, ki se bo vršil v času od 11. do 18. septembra t. l. in ki bo posvečen agitaciji za populariziranje vseh socijalno-političnih zahtev delavcev in nameščencev; poglobitev in utrditev razredne zavesti; pridobivanje novih članov za strokovne organizacije ter novih naročnikov za delavske liste in publikacije.

Agitacija se bo vršila:

1. Vse Strokovni komisiji priključene strokovne organizacije v Mariboru in okolici bodo v tem tednu skicale strokovne shode. Na shode bodo povabljeni vsi delavci in delavke posameznih strok, kjer se bodo obravnavale njihove socijalno-politične zahteve in pomen strokovne organizacije ter delavskega tiska.

2. a) Med tednom se bodo vršila skupna predavanja o važnih določilih obrtnega zakona, katerega mora poznati vsak delojemalec; b) o sedanjem položaju bolniškega in nezgodnega zavarovanja; c) o novem pravilniku javnih borz dela.

3. V soboto, dne 7. septembra bo uprizoril delavski oder »Svobode« v Ljubliji Cankarjevo kolektivno dramo »Hlapec Jernej in njegova pravica« v režiji Ferdo Delaka. Predstava se bo vršila v veliki dvorani pivovarne »Union« (Götz).

4. V nedeljo, dne 18. septembra ob 9. uri se bo vršil v verandi pivovarne »Union« zaključni strokovni shod delavcev in nameščencev vseh strok, na katerem se bodo reasumirale zahteve delavstva posameznih strok in predlagala skupna resolucija.

Natančen spored bo pravočasno objavljen v časopisu in na vabilih, ki bodo v to svrhu izdana.

Vse razredne strokovne organizacije v Mariboru in okolici, kakor tudi vse delavce in nameščence žedo danes pozivamo, da se za ta »Strokovni teden« pripravijo in da s svojo navzočnostjo na vseh prireditvah manifestirajo za svoje socijalno-politične zahteve ter za doogo človeku dostojnega življenja.

»Strokovni teden« naj ne bo samo manifestacija za svoje zahteve in potrebe, temveč naj bo tudi medsebojno temovanje, katera organizacija, oziroma kateri zaupnik bo v tem tednu pridobil največ novih članov za strokovno organizacijo in novih naročnikov za »Delavsko Politiko«, »Volksstimme«, »Svobodo«, »Cankarjevo družbo« itd.

Potom močne strokovne organizacije in delavskega tiska do svojih pravic. To bodi geslo vsakega delavca in nameščenca!

Družnost!

V Mariboru, 25. avgusta 1932.

Strokovna komisija.

Zveza delavskih žen in deklet.

pozdravlja kongres »Ujedinjenega saveza željezničarjev Jugoslavije« ter se solidarno priključuje vsem Vašim zahtevam na mero-dajnih mestih.

V imenu naših članic — žen upokojen-
cev stavimo sledeče

zahteve:

1. Uredi naj se, da se bodo pokojnine upokojenem izplačevale redno vsakega 1. v mesecu, kar je po zakonu predvideno in se ne izvaja, ter se pokojnine zadnje čase izplačujejo šele sredi ali koncem vsakega meseca.
2. Vsem upokojenim željezničarjem naj se povrne pravica do neomejene režijske vožnje po železnici in naj se sedanje vložke odstrani.
3. Željezniškim upokojenem naj se prizna iste pravice kot jih imajo aktivni željezničari.

Istotako se strinjamo z vsemi zahtevami aktivnih željezničarjev, ter apeliramo na kongres, da te naše zahteve pri sestavi resolucij upošteva.

Zveza delavskih žena in deklet.

25% popust! — dobite le pri **Splošni gospodarski poslovalnici v Ljubliji, Miklošičeva c. 13, ako kupite tam manufakturo proti gotovini!**

Kultura.

Karl Marxovo veliko in svetovnoznano delo »Kapital«

izda letos v slovenščini konzorcij »Svobode«.

To je prepotrebna knjiga vsakemu delavcu, posebno pa strokovnemu funkcionarju in delavskemu zaupniku.

Koliko naših delavcev, koliko naših zapnikov res temeljito pozna kapitalistično družbo, vlogo proletarijata v njej in poslanstvo delavskega razreda? Koliko članov in odbornikov podružnic res ve, zakaj je tako, od kdaj je tako, kakor je, kako bi moralo biti in — kako bomo tudi uresničili hrepenenje po enakopravni človeški družbi?

Čeprav vemo, da je danes mnogo brezposelnih, čeprav vemo, da je mlačnosti med delavstvom še več, vendar priporočamo z vso resnostjo, da si jo naj naroči vsak, kdor le nekoliko ve, da mu je res potrebna. 50 Din stane vezana knjiga, kar je za tako veliko delo, ki bo imelo nad 300 strani, zelo poceni. Seveda, kdor nima volje in mu ni mnogo mar, da se izobrazi ravno v vprašanih, ki se tičejo dnevno in direktno njega in vseh, ki si z žuljavimi rokami služijo vsakdanji kruh, ta bo našel vsakovrstne vzroke in izgovore, ta se bo tudi jezil na naš poziv.

Sodrug, naročite »Kapital«, plačujte po obrokih, kakor in koliko kdo more.

Konzorcij »Svobode«.

Vabilo

na IZREDNI OBCNI ZBOR, ki se vrši v soboto dne 10. septembra 1932 ob 19. uri zvečer v prostorih Gospodarske poslovalnice — Delavska zbornica —

I. nadstropje — glavni vhod.

Dnevni red:

1. Polletna bilanca,
2. Sklepanje o nadaljnjem obstoju odnosno razdružitvi zadrage.

Vabimo vse pooblaščenice, da se točno udeležijo.

Splošna gospodarska poslovalnica,

r. z. z. o. z.

30% popusta

Sezonska odprodaja

30% popust-za takojšnje plačilo

Vse manufakture

Splošna gospodarska poslovalnica r. z. z. o. z.
Ljubljana, Miklošičeva cesta 13

Prispevki za „Rapov fond“.

Doslej so darovali za Rapov fond, ki je bil ustanovljen za podpiranje nedolžnih žrtv, sledeči:

Zveza delavskih žena in deklet, podružnica Črna Din 187,50, Zveza delavskih žena in deklet, podružnica Jesenice 270, Ujedinjeni savez željezničarjev, podružnica Ljubljana 466, Kranjska gora 10, Lesce 20, Dravograd 135, Ptuj 182, Zidani most 200, Kamnik 10, Novo mesto 50, Videm-Krško 128, Logatec 120, Murska Sobota 50, Brežice 166, Celje 250, Jesenice 50, Zagorje 194, Zalog 177,25, Maribor II 69,50, Pragersko 146, Ljubljana II 211, Splošna delavska zveza, podružnica Rogaška Slatina 100, Kranj 50, Medvode 50, Moste 50, Celje 50, Ribnica 103, Kranj 100, Ljubljana 50, Zveza živilskih delavcev, podružnica Maribor 100, pivovarji Ljubljana 50, Ljubljana 50, Osr. društvo lesnih delavcev obl. odbor Ljubljana 100, podružnica Ljubljana 100, podružnica Rakek 85, Savez metalških radnika, podružnica Celje 100, Štore 50, Zveza rudarjev Trbovlje 100, Osrednje društvo oblačinskih delavcev, podružnica Maribor Din 50.

Vsem darovalcem se najiskrenejše zahvaljujemo, one podružnice saveza pa, ki še niso poslale obračuna za ta fond pa pozivamo, da čimprej obračunajo.

Iz »Rapovega fonda« je bilo doslej izplačano: vdovci s. Rapa — Loče pri Poljčanah Din 1000.—

Uprava »Rapovega fonda«.

VSEM PODRUŽNICAM — VSEMU ČLANSTVU!

V prihodnji številki »Ujedinjenega željezničarja«, ki izide kot skupna številka dne 15. septembra 1932, bomo objavili novi savezni pravilnik, dalje pravilnike o članarini in podpornih fondih.

Enako bomo objavili v prihodnji številki poročilo o kongresu ITF v Pragi, dalje vse važnejše okrožnice in spomenice, katere je predložila na podlagi kongresnih resolucij posebna deputacija Ministarstvu saobraćaja.

SVIM PODRUŽNICAMA! — SVIM ČLANOVIMA!

U narednom broju »Ujedinjenog željezničara«, koji izlazi kao zajednički broj dne 15. septembra 1932. g. objavićemo novi savezni pravilnik kao i pravilnike o članarini te podpornim fondovima.

Pored toga objavićemo u narednom broju i izvještaj o kongresu transportne internacionale u Pragi, kao i sve važnije okrožnice koje su bile u medjuvremenu izdate i konačno spomenicu, koju je predložila na osnovu kongresnih zaključaka posebna deputacija Ministarstvu saobraćaja.

Centralna uprava USŽJ.

ŽELEZNIČARJI — POZOR!

Upoštevajoč težke razmere, v katerih žive željezničarji z ozirom na vedno nove redukcije plač, je Splošna gospodarska poslovalnica v Ljubliji sklenila znižati vse cene blagu za deset procentov tudi pri prodaji na obroke. Prodajamo na šest obrokov. Opozorjamo na to ugodnost vse željezničarje ter jih pozivamo, da si brezobvezno ogledajo našo zalogo.

Splošna gospodarska poslovalnica,
Ljubljana, Miklošičeva c. 13.

ŽELEZNIČAR!

Ali si že član »Ujedinjenega saveza željezničarjev Jugoslavije«?

Ali se ne zavedaš, da je sloga potrebna?